

De Telegraaf

Exclusief

REPORTAGES & ACHTERGRONDEN

Deze documenten onthullen MILJOENENFRAUDE in top Amsterdamse stadsvervoerder

DE BEERPUT VAN HET GVB

• Mail van inkoop aan zijn baas en hoofd van chipkaartproject Tonny Weijn, 2 februari 2006

• Bart Schmeink, sinds december 2011 algemeen directeur van het GVB. „Ik ben erg geschrokken.“

• Mail project-leider bij afdeling chipkaart Shah aan onder meer Gert Jan Kroon, 11 december 2007

BIJ DE Amsterdamse stadsvervoerder GVB zijn miljoenen verdwenen door fraude. De toenmalige raad van bestuur, onder leiding van de huidige chipkaartbaas Gert Jan Kroon, was volledig op de hoogte, maar deed niets. De fraude vond vooral plaats rond het chipkaartproject, zo blijkt uit documenten en e-mails die in handen zijn van De Telegraaf. Maar daarbij niet alleen. Een aantal GVB'ers verrijkte zich ten koste van het bedrijf, dat veelvuldig staakt en voor het grootste deel wordt gefinancierd met belastinggeld.

door HARRY VAN Gelder

AMSTERDAM, zaterdag „Vorig jaar is 60.000 euro uitgegeven aan gebak. Dat kan minder“, zei Bart Schmeink, de algemeen directeur van het Amsterdamse stadsvervoerbedrijf GVB in januari tegen het personeel. Het was zijn eerste nieuwjaarstoespraak. Schmeink was net een maand in dienst. Hij kon toen nog niet bevroeden in wat voor beerput hij was gestapt. „Ik ben erg geschrokken“, zegt hij, als hij deze week door De Telegraaf op de hoogte wordt gebracht van de fraude. De GVB-baas kondigt meteen een onafhankelijk onderzoek aan.

De fraude, die een hoogtepunt bereikte tussen 2006 en 2008, is des te opmerkelijk, omdat het GVB rond 2000 beroemd werd als stadsvervoerder 'out of control' genoemd en neergezet als een concern waar diefstal, fraude, corruptie en machtsmisbruik aan de orde van de dag waren. De toenmalige fraude bij het metrobedrijf, waar tientallen miljoenen verdwenen, was zo wijdverspreid, dat alleen de grootste boeven konden worden aangepakt, omdat er anders te weinig personeel zou overblijven. Een aantal jaren later blijkt er weinige zijn veranderd, zij het dat er nu lustig op los wordt gejat bij het chipkaartproject. Bevriende bedrijven krijgen klussen toegespeeld, ook als die miljoenen duurder blijken. Europese aanbestedingsregels worden aan de laars gelapt. Nota's zonder specificaties en te hoge declaraties worden zonder proble-

men betaald. Schriftelijke vragen van bedrijven die mee wilden dingen naar een aanbesteding verdwijnen in de prullenbak. Het belang van de invoering van de chipkaart werd zo groot geacht, dat toenmalig topman Gert Jan Kroon het project persoonlijk naar zich toetrok. Het hoofd van de chipkaartorganisatie, Tonny Weijn, viel rechtstreeks onder hem. Kroon gaf haar veel vrijheid en greep niet in toen ze in de fout ging. En dat ging ze. Uit diverse stukken blijkt dat Weijn werd betrap op het declareren van veel meer uren dan ze werkte en veel meer autokilometers 'schreef' dan ze in werkelijkheid reed voor de zaak.

Schaamteloos Maar dat was nog niet het ergste. Bovenop de valse declaraties verrijkte zij zich schaamteloos door uitzendkrachten naar huis te sturen die door de afdeling Inkoop (verantwoordelijk voor het sluiten van verantwoorde contracten) waren ingehuurd. Ze verving die door werknemers van het bedrijf McCO, waar ze zelf bevoegd functionaris was. Geheel tegen het belang van het GVB in, verdubbelde ze de uurprijs van de inhuurkrachten - die zeer eenvoudig administratief werk verrichtten - van 35 naar 70 euro. Twee jaar geleden is de Belastingdienst door GVB-medewerkers op de hoogte gebracht van malversaties bij het chipkaartproject.

De fraude werd gemeld aan het toenmalige hoofd Integriteit van het GVB, Stef Oosterwegel. In een vertrouwelijke mail laat hij weten dat hij na de melding een onderzoek heeft ingesteld, waaruit inderdaad naar voren kwam dat Weijn „buiten Inkoop om medewerkers voor het chipkaartproject wierf die reeds werkzaam waren in een bedrijf waar mevrouw Weijn een aandeel in had“. Oosterwegel meldde zijn bevindingen aan topman Gert Jan Kroon en adviseer-

de Weijn te ontslaan. Maar daar wilde de huidige baas van chipkaartbeheerder TLS niet aan. Haar contract liep toch af, suste hij, dus sancties waren niet nodig. Oosterwegel protesteerde en verliet het GVB enige maanden later met een gouden handdruk. Volgens ingewijden mocht hij niets over het voorval zeggen, omdat anders zijn prepensioenen in gevaar zou komen.

Oosterwegel, die tegenwoordig in Oostenrijk woont, bevestigt dat er een onderzoek is geweest, maar zegt een geheimhoudingsplicht te hebben. In de vertrouwelijke mail spreekt hij er echter zijn verbazing over uit, dat Weijn weer gewoon door Kroon werd ingehuurd. Dit keer voor het enorme uurbedrag van 172,52 euro, omgevend een jaarsalaris van ruim 350.000 euro. „Mij kwam ter ore, dat de GVB-top oordeelde dat 'haar gedrag niet binnen de grenzen valt',“ schrijft Oosterwegel.

Geconfronteerd met de affaire, verweert Weijn zich volgens diverse bronnen met de mededeling dat hoofd ict, Henny Blesgraaf, al jaren niet anders doet. De afdeling van Blesgraaf besteedt per jaar miljoenen aan inhuurkrachten. Ongecontroleerd, want het gaat geheel buiten de afdeling Inkoop om, schrijft een

inkoper in een vertrouwelijk verslag. Het toenmalige hoofd Inkoop vraagt een inkoop om onderzoek naar Blesgraaf te doen, maar die weigert. „Laat dat de recherche maar doen“, zegt hij. Maar dat gebeurt niet.

De hoge uurlonen bij het chipkaartproject zijn er niet voor niets, ont-hult projectleider Shua Shah in een mail. Hij zegt dat zijn toenmalige baas, de eveneens ingehuurde Freek Blankemeijer, steekpenningen krijgt van het uitzendbureau voor de inhuur van Shah. Als het uitzendbureau zegt hiermee te stoppen, moet Shah van Blankemeijer verdwijnen. Volgens Shah moet ook Blankemeijer, net als andere mensen, geld afdragen aan Weijn.

Diverse bronnen bij het GVB vertellen dat de fraudes in de directie zijn besproken. Naast Gert Jan Kroon bestond die toentertijd uit Pieter Schotte en Adrie Bolier. Beiden zijn nog altijd werkzaam bij GVB. Na het vertrek van Kroon in april 2010, waren ze zelfs enige tijd de baas. De nieuwe topman, die sinds december 2011 aan het roer staat bij het GVB, zegt erg geschrokken te zijn van de fraude.

De Weijn te ontslaan. Maar daar wilde de huidige baas van chipkaartbeheerder TLS niet aan. Haar contract liep toch af, suste hij, dus sancties waren niet nodig. Oosterwegel protesteerde en verliet het GVB enige maanden later met een gouden handdruk. Volgens ingewijden mocht hij niets over het voorval zeggen, omdat anders zijn prepensioenen in gevaar zou komen.

Oosterwegel, die tegenwoordig in Oostenrijk woont, bevestigt dat er een onderzoek is geweest, maar zegt een geheimhoudingsplicht te hebben. In de vertrouwelijke mail spreekt hij er echter zijn verbazing over uit, dat Weijn weer gewoon door Kroon werd ingehuurd. Dit keer voor het enorme uurbedrag van 172,52 euro, omgevend een jaarsalaris van ruim 350.000 euro. „Mij kwam ter ore, dat de GVB-top oordeelde dat 'haar gedrag niet binnen de grenzen valt',“ schrijft Oosterwegel.

Geconfronteerd met de affaire, verweert Weijn zich volgens diverse bronnen met de mededeling dat hoofd ict, Henny Blesgraaf, al jaren niet anders doet. De afdeling van Blesgraaf besteedt per jaar miljoenen aan inhuurkrachten. Ongecontroleerd, want het gaat geheel buiten de afdeling Inkoop om, schrijft een

De Weijn te ontslaan. Maar daar wilde de huidige baas van chipkaartbeheerder TLS niet aan. Haar contract liep toch af, suste hij, dus sancties waren niet nodig. Oosterwegel protesteerde en verliet het GVB enige maanden later met een gouden handdruk. Volgens ingewijden mocht hij niets over het voorval zeggen, omdat anders zijn prepensioenen in gevaar zou komen.

Oosterwegel, die tegenwoordig in Oostenrijk woont, bevestigt dat er een onderzoek is geweest, maar zegt een geheimhoudingsplicht te hebben. In de vertrouwelijke mail spreekt hij er echter zijn verbazing over uit, dat Weijn weer gewoon door Kroon werd ingehuurd. Dit keer voor het enorme uurbedrag van 172,52 euro, omgevend een jaarsalaris van ruim 350.000 euro. „Mij kwam ter ore, dat de GVB-top oordeelde dat 'haar gedrag niet binnen de grenzen valt',“ schrijft Oosterwegel.

Geconfronteerd met de affaire, verweert Weijn zich volgens diverse bronnen met de mededeling dat hoofd ict, Henny Blesgraaf, al jaren niet anders doet. De afdeling van Blesgraaf besteedt per jaar miljoenen aan inhuurkrachten. Ongecontroleerd, want het gaat geheel buiten de afdeling Inkoop om, schrijft een

Valse declaraties, steekpenningen, ongecontroleerde aanbestedingen en vriendjespolitiek

adviseren het contract niet te tekenen. Maar in plaats daarvan dwingt de directie hen te zwijgen. Projectleider Tonny Weijn accepteerde geen discussie, zogenaamd omwille van de voortgang van het project. Ze werd daarin gesteund door Gert Jan Kroon. Toen het toenmalige hoofd Inkoop daartegen protesteerde, kreeg hij niet lang daarna zijn ontslag wegens disfunctioneren.

• Oud-GVB-topman (2002-2010) Gert Jan Kroon, nu baas van chipkaartbeheerder TLS.

café Wissenerkerke in het Amsterdamse Sloterdijk. De rekeningen belopen regelmatig in de duizenden euro's. Uit gesprekken met werknemers van het GVB blijkt dat topman Gert Jan Kroon, die nu de baas is van chipkaartbeheerder TLS, alles op zijn zette om het chipkaartproject erdoor te drukken. Hij greep niet in bij fraude, noch bij vriendendiensten en verzuimbetalingen. Een werknemer die fraude meldde bij zijn baas, vertelt dat hij bij Gert Jan Kroon moest komen. „Ik werd dringend verzocht voortaan mijn kop te houden, anders zou het problemen opleveren.“

SHOPPING

NIEUW! AMSTEL 0.0

Amstel 0.0 is de frisse opvolger van Amstel Malt. Waar Amstel Malt nog 0,1% alcohol bevatte, is Amstel 0.0 helemaal alcoholvrij. Natuurlijk heeft Amstel 0.0 wél de vertrouwde smaak van Amstel. In blinde tests kwam Amstel 0.0 als meest verfrissende alcoholvrije biertje uit de bus.

Proost!

NIEUW!

INFORMATIE OF RESERVEREN IN DEZE SHOPPINGBRIEJK: ERAN MEDIA 035 - 698 22 58 - WWW.ERANMEDIA.NL

Ten tweede gaan nu de verhalen dat deze wijze van werken ook binnen andere afdelingen van GVB plaatsvindt. Naast het inhuren via eigen BV's is het tweede verhaal dat een GVB afdeling bepaalde opdrachten vergeeft aan bevriende bedrijven c.q. relaties. Om nu bovengenoemde punten te kunnen verifiëren wordt voorgesteld om een extern bureau in te schakelen dat deze verhalen op hun waarde te kunnen beoordelen middels een... • Uit overleg Inkoop, 3 november 2008